

FATA URBANA

Urban legends

DE VALSE OUDE VROUW

Een jonge man doet boodschappen in een supermarkt. Dan ziet hij iets vreemds. Een oude vrouw volgt hem de hele tijd. Ze kijkt triest.

De man probeert de grijze dame van zich af te schudden. Hij stapt sneller en sneller. Hij verandert plotseling van richting. Maar ze blijft hem volgen. En ze blijft hem triest aankijken.

Wat later staat de man in de rij voor de kassa. Hij ziet de oude vrouw voor hem in de rij staan. Haar karretje zit helemaal vol met boodschappen. Dan ziet de vrouw de jonge man. Ze kijkt hem opnieuw triest aan. Ze begint tegen hem te praten.

“Sorry dat ik zo naar je kijk. Maar je lijkt precies op mijn zoon. Die is twee weken geleden gestorven”, huilt de vrouw. “Je lijkt zo goed op hem. Jij bent mijn zoon niet, dat weet ik wel. Maar zou je iets voor mij willen doen? Als ik straks vertrek, wil je dan “dag mama” roepen? Dan zou ik me al veel beter voelen.”

“OK,” zegt de man.

Even later vertrekt de vrouw met twee zware tassen vol boodschappen. Ze kijkt naar de man en lacht.

“Dag mama”, zegt de man en zwaait naar haar.

Hij is tevreden over zijn goede daad. Hij haalt zijn weinige boodschappen uit zijn mandje. Maar dan zegt de caissière hoeveel hij moet betalen: 64,35 euro!

“Sorry, maar dat kan niet kloppen”, zegt de man. “Kijk maar hoe weinig boodschappen ik heb.”

“Het is niet alleen voor jouw boodschappen”, zegt de caissière. “Je moeder zei dat je ook voor haar zou betalen.”

Waar of niet?

Folklorist Jan Harold Brunvand denkt dat dit verhaal misschien echt gebeurd is. Brunvand vermeldt verder een vergelijkbare anekdote die de Amerikaanse komiek Henny Youngman in zijn biografie vertelt. Het is een truc om gratis te eten in een restaurant.

Youngman verliet na het eten de tafel en vertelde de ober dat de persoon die zwaaide zijn rekening zou betalen. Daarna zwaaide hij naar enkele mensen die nog zaten te eten. “Er was altijd wel iemand die terugzwaaide.”

FATA URBANA

Urban legends

MISDAAD LOONT!

Op een rustige zondag rijdt een grote truck een industrieterrein op. In de truck zitten een paar dieven. Ze willen er televisies stelen uit een magazijn.

Ze laden de televisies in de truck. Maar dan rijdt er een politiewagen langs. De dieven krijgen een geniaal idee. Ze vluchten niet. Ze brengen de televisies van de truck terug naar het magazijn.

De politie stopt en vraagt wat ze aan het doen zijn. Een van de dieven zegt: "Een volle truck, midden in de stad, dat is riskant. Daarom stockeren we de tv's hier tijdelijk. Dat is veiliger."

De politie vindt het een prima idee, en vertrekt weer. De dieven laden daarna de vrachtwagen weer vol en vertrekken met alle televisies.

Waar of niet waar?

Het verhaal werd via e-mail ingestuurd en is volgens de inzender waar gebeurd. Het is waarschijnlijk niet voor niets dat de inzender zijn naam niet bij het verhaal wilde vermelden.

Er bestaan veel variaties op dit verhaal. Bijvoorbeeld:

Iemand wil twee kruiwagens met aarde stelen bij een bouwplaats, voor zijn tuintje. Wanneer de politie arriveert, zegt hij dat hij te veel aarde heeft. Daarom wil hij het op de bouwplaats gooien. "Geen sprake van, dat mag niet. Meenemen," zegt de agent.

Het verhaal lijkt een beetje op de truc om gratis boodschappen te doen:

Een koppel doet boodschappen in een supermarkt. Met twee volle winkelkarren gaan ze naar de kassa. De vrouw zet alles op de lopende band. De caissière scant de producten en de man zet alles in een lege winkelkar.

Dan is de winkelkar vol. De man gaat naar de auto en zet de boodschappen in de koffer. Intussen heeft de caissière alle boodschappen gescand. Maar de vrouw zegt dat ze niet kan betalen: haar man heeft de portefeuille bij zich. De vrouw en de caissière wachten een tijdje. Dan besluit de vrouw om de portefeuille zelf te halen.

De caissière wacht tien minuten, maar de man en de vrouw komen niet terug.

FATA URBANA

Urban legends

DE VLIEGENDE TUINSTOEL

Larry Walters, een man uit Los Angeles, krijgt op een dag een goed idee. Hij wil vliegen. Daarom koopt hij 45 grote ballonnen en helium.

Thuis vult Larry de ballonnen met helium en bindt ze aan zijn tuinstoel. De tuinstoel bindt hij met een touw aan zijn auto vast. Dan neemt hij een paar boterhammen, enkele drankjes en een geweer en gaat in de stoel zitten.

Larry's plan is om op een hoogte van tien meter boven zijn tuin te zweven. Om te landen zal hij enkele ballonnen kapot schieten met het geweer. Maar het loopt anders. Wanneer hij het touw losmaakt, schiet de tuinstoel heel snel omhoog. Niet tot een hoogte van tien meter, maar veel hoger. Tot 3.000 meter!

Op die hoogte durft Larry geen ballonnen kapot te schieten. Hij is bang dat hij zijn evenwicht zou verliezen en zou vallen. Zo vliegt Larry meer dan 14 uur door de lucht. Hij heeft het koud en hij is bang.

Maar dan beginnen de problemen pas echt. Hij vliegt nu dicht bij het vliegveld van Los Angeles, op de route van de vliegtuigen. Een piloot meldt aan de controletoren dat hij op 3.000 meter een man met een wapen in een tuinstoel ziet.

De alarmprocedure van het vliegveld wordt direct ingezet. Een helikopter gaat de lucht in om op onderzoek uit te gaan.

Het vliegveld van Los Angeles ligt aan zee. Een warme wind blaast Larry boven de oceaan. De helikopter achtervolgt hem.

Een paar kilometer verder haalt de helikopter Larry in. De bemanning constateert dat Larry niet gevaarlijk is. Met een reddingslijn bevrijden ze hem uit zijn tuinstoel.

Terug op de grond arresteert de politie hem en voert hem weg.

Een journalist vraagt Larry waarom hij het gedaan heeft. "Je kan nou eenmaal niet altijd stil blijven zitten," zegt Larry.

Waar of niet waar?

Je kan erom lachen, maar het grootste deel van dit verhaal is echt gebeurd. De 33-jarige Larry Waters zweefde op 2 juli 1982 urenlang boven Los Angeles in een aluminium tuinstoel. Het verhaal werd pas vijftien jaar later populair, toen het op het internet verscheen.

Er zijn een paar dingen in het verhaal die niet kloppen. Larry zweefde niet 14 uur rond, maar slechts 3 uur. En Larry werd niet gered door een helikopter. Na 3 uur durfde hij eindelijk enkele ballonnen kapot te schieten. Hij landde in een hoogspanningskabel waar de brandweer hem bevrijdde.

FATA URBANA

Urban legends

Na zijn zweeftocht was Larry Walters korte tijd populair als spreker tijdens congressen waar hij lezingen hield over het najagen van je dromen.

DAKLOOS

Is het mogelijk om dakloos te zijn terwijl je een appartement huurt? Ja! Het overkwam een man in Oslo. De Noor verhuisde naar een appartement aan de andere kant van de stad.

Hij heeft al zijn spullen verhuisd en besluit een biertje te gaan drinken in een café in de buurt. Daar ontdekt de man dat hij zijn portemonnee vergeten is.

Maar wanneer de man naar huis loopt om zijn portemonnee te halen, verdwaalt hij. Alle straten lijken op elkaar en de man kan zijn huis niet vinden. Zijn adres is hij vergeten. Dat heeft hij op een papiertje geschreven, maar dat zit in zijn portemonnee. En die ligt thuis.

Na drie dagen zoeken besluit de man om een advertentie te plaatsen in een lokale krant. In de advertentie vraagt hij zijn huisbaas om contact met hem op te nemen.

Enkele dagen later verschijnt de man zelfs op de Noorse televisie met dezelfde vraag. Maar niemand reageert...

Waar of niet waar?

Dit verhaal heeft begin jaren 90 in enkele regionale Nederlandse kranten gestaan. Dat betekent natuurlijk niet dat het verhaal ook klopt. Vraag het een willekeurige Noor en hij zal zeggen dat hij dit verhaal nog nooit gehoord heeft.

In de VS gebeurde een paar jaar geleden wel echt iets vergelijkbaars. Een man had zijn auto ergens geparkeerd. Hij wist alleen niet meer waar. Met de hulp van een lokaal tv-station werd de auto na enkele dagen teruggevonden.

DE DODE WIJNVLEK

Een jongen ontmoet een mooi meisje in een café. Ze praten een tijdje en dan haalt hij wat te drinken aan de bar. Maar de jongen is niet zo handig. Wanneer hij het glas neerzet, most hij rode wijn op de witte jurk van het meisje.

Later op de avond brengt de jongen aan het meisje naar huis. Het meisje vertelt waar ze woont. De jongen zet haar voor de deur af en bedankt haar voor de leuke avond.

FATA URBANA

Urban legends

De volgende avond gaat de jongen terug naar het huis van het meisje. Een oudere vrouw doet de deur open. De jongen vraagt of hij haar dochter mag spreken. De vrouw wordt lijkkbleek. Ze vertelt hem dat haar dochter een paar weken geleden bij een ongeluk is gestorven.

De jongen zegt dat dat niet kan. Hij heeft haar de avond ervoor nog gesproken in het café. Ze besluiten het graf te openen om duidelijkheid te krijgen. Als de kist wordt geopend, ligt daar nog altijd het dode meisje, in haar witte jurk. Alleen zit er op de jurk een grote rode wijnvlek.

Waar of niet waar?

Van dit klassieke verhaal bestaan veel variaties. In een van de variaties brengt de jongen de trui van het meisje terug. Die heeft ze de avond ervoor in zijn auto laten liggen. Het is de trui waarin het meisje begraven is.

Of het verhaal waar is? Doden opgraven mag alleen als er een vermoeden van een misdad bestaat. Dat is hier niet het geval. Overigens zullen er in de jurk van iemand die drie weken eerder begraven is nog wel meer vlekken zitten.

ZOUTE WRAAK

Een koppel is al jaren gelukkig getrouwd. Maar op een dag ontmoet de man een andere vrouw en wordt verliefd op haar. Met haar wil hij zijn verdere leven delen. Hij scheidt van zijn vrouw. De man blijft met zijn nieuwe vriendin in het huis wonen. Zijn ex moet verhuizen.

Zijn ex-vrouw is heel boos en wil wraak nemen. In het hele huis hangen de gordijnen aan holle koperen staven. De vrouw vult de staven met garnalen. Enkele dagen later vertrekt ze.

Na enige tijd begint het huis verschrikkelijk te stinken. Wat stinkt er zo? De man en zijn nieuwe partner zoeken in het hele huis, maar ze vinden niets.

Omdat de stank te erg wordt, besluiten ze te verhuizen. Maar de gordijnstaven nemen ze wel mee. Die zijn immers te mooi om te laten hangen.

Waar of niet waar?

Het verhaal zou echt gebeurd kunnen zijn. Maar is het dat ook? Er bestaan heel veel broodje-aapverhalen waarin een gescheiden vrouw wraak neemt op haar ex-man. Dit verhaal is daar een mooi voorbeeld van.

FATA URBANA

Urban legends

DE VERKEERDE SOEP

Een vrouw loopt door de stad met twee zware boodschappen-tassen. Zij krijgt zin in een lekker hapje en gaat een snackbar binnen.

Ze zet de tassen tegen een tafel en haalt een bord soep. Maar ze is vergeten een lepel mee te nemen. Ze gaat terug om er een te halen.

Wanneer ze terugkomt, ziet ze een man op haar plaats zitten. Hij is haar soep aan het eten. Hij is bijna 2 meter lang en heeft dreadlocks, draagt zware zwarte schoenen, Zij denkt: "Ben jij er zo eentje! Wel, jij brutaal, ik brutaal". Ze gaat tegenover hem staan en begint van hetzelfde bord soep te eten.

De man glimlacht naar haar. Hij zet het bord een beetje dichterbij haar, zodat ze er beter bij kan. Samen eten ze de soep op.

Dan is het bord leeg. De man lacht nog eens vriendelijk naar haar, gooit zijn haar naar achteren en vertrekt zonder iets te zeggen. De vrouw wil ook vertrekken. Maar dan ziet ze dat haar boodschappen-tassen weg zijn!

Tot haar schrik ziet ze haar tassen staan tegen een tafeltje even verderop. Haar soep is al koud.

Bron: <http://www.broodjeaap.nl/zilt.html> Arinck Patrick, Broodje @@p.Utrecht, 2000.

DE DODE POEDEL

Op een vliegveld in Australië zijn een paar mannen aan het werken. Ze moeten bagage uitladen. Maar dat doen ze nogal wild. De mannen pakken een koffer en gooien die naar een collega. Die collega moet de koffer dan vangen. Soms lukt dat, maar vaak ook niet.

Het spelletje gaat nog even verder. Totdat een man een koffer zo hard gooit dat hij openbreekt. De mannen schrikken. Uit de koffer rolt een grote, witte poedel. De hond is dood. De mannen zijn stomverbaasd. Wie stopt er nou een hond in een koffer? Waarom? Waarschijnlijk om zo wat geld te besparen. Maar wat moeten ze nou? Ze hebben een hond vermoord met hun wilde spelletjes.

Een van de mannen heeft een idee. Ze zullen een identieke hond kopen, en die weer in de koffer stoppen. Zo lijkt het dat ze heel voorzichtig zijn geweest met de koffer. Zo gezegd, zo gedaan. De man gaat zoeken naar eenzelfde hond. Na een uur komt hij terug met een levende witte poedel. Ze stoppen de hond in de koffer en ze zweren er nooit iets over te vertellen.

FATA URBANA

Urban legends

Vermoeid van de lange reis komt een Australische vrouw thuis. Ze opent haar grote zwarte koffer. De poedel springt eruit. Ze kijkt, knippert even met haar ogen en valt flauw.

Wat was er gebeurd? Haar hond was op reis gestorven. De vrouw wilde haar lieve vriend in haar tuin begraven. Dus nam ze de hond mee in haar koffer. Ze kwam thuis en opende de koffer en de hond leefde weer!

Waar of niet waar?

Te veel vliegveld-medewerkers beweren dat het waar is. Ze kennen allemaal iemand die iemand kent die het heeft meegemaakt. Het verhaal wordt overal ter wereld verteld. Er zijn dus heel veel vliegvelden waar het gebeurd zou zijn. Het verhaal valt daarom in de categorie 'niet waar'.

Bron: <http://www.loreley-verhalen.nl/xpoedel.html> - Arinck Patrick, Broodje @@p.Utrecht, 2000.

WAAROM HEEFT DE SCHILDPAD EEN RUG VOL KLEINE BARSTJES?

Nigeria

Olawumi Adekanola is van de Yoruba-stam in Nigeria. Zij heeft haar man leren kennen toen hij in Lagos, een stad in Nigeria, met vakantie was. In 2010 kwam zij naar België om met hem te trouwen. Nu woont zij hier. Het verhaal over de schildpad kent zij van haar grootmoeder.

Iedereen weet wat een schildpad is. Maar hoe zijn schildpadden écht? Wat denken ze? Wat voelen ze? Hoe gaan ze met andere dieren om? Dat weet je niet, hè?

De schildpad is heel intelligent. Maar ook een beetje gemeen!

De schildpad wil altijd zijn zin krijgen. En hij wil altijd het meeste krijgen. Daar doet hij alles voor. Want schildpadden delen niet graag. Ze willen alles voor zichzelf houden.

Op een dag gaat een schildpad zijn vrienden bezoeken. Zijn vrienden zijn vogels.

De vogels zeggen: 'Weet je wat? Wij geven een groot feest.'

'Ah ja?' vraagt de schildpad. 'En kan je op dat feest veel eten en drinken?'

'Ja,' zeggen de vogels. 'Maar het feest is in de lucht.'

De schildpad vraagt: 'Waarom in de lucht?'

'Dat is toch normaal,' zeggen de vogels. 'Wij zijn vogels. En vogels vliegen in de lucht.'

De schildpad kijkt een beetje triest. Want hij kan niet vliegen. Hij kan dus niet naar het feest komen.

'Maar ik ben jullie vriend!' roept hij. 'En een vriend mag toch naar je feest komen?'

'Dat is waar,' zegt een van de vogels. 'Je bent een goede vriend. Dus je mag komen. Weet je wat? Wij geven je allemaal enkele veren. Dan kan je samen met ons naar het feest vliegen.'

'Dat is een goed idee,' zegt de schildpad. 'Dat maakt me erg blij.'

Alle vogels geven hem enkele veren. Ze steken de veren op de rug van de schildpad. De schildpad is blij! Hij kan vliegen als een vogel. Samen vertrekken ze naar het feest in de lucht. Ze komen aan. De schildpad is heel verbaasd. Overal ziet hij lekkere dingen. Hij zou het liefst alles zelf opeten.

Dan is het tijd om te eten. Maar eerst moeten ze bidden. Daarvoor moet je je ogen sluiten.

FATA URBANA

Brusselse sproken

Iedereen bidt met zijn ogen dicht. Behalve één iemand: de schildpad. Hij houdt zijn ogen open. Hij denkt: 'O, al dat lekkere eten! Ik moet dat hier heel snel opeten, voor de anderen hun ogen openen.' De schildpad begint vlug alles op te eten.

Na het gebed openen de vogels hun ogen. Maar wat zien ze? Al het eten is weg! Er is helemaal niets meer!

Hoe kan dat nu? En ze hebben allemaal zulke honger! Ze kijken rond. Dan zien ze de schildpad. En opeens begrijpen ze het. De schildpad heeft alles opgegeten!

'Wat dom van ons,' roepen ze. 'Die schildpad is gemeen, dat weten we toch! Hij wil altijd alles voor zichzelf houden. Wat moeten wij nu eten?'

De schildpad probeert stil weg te gaan. Maar de vogels zijn te snel. Ze pakken hem vast. Ze zullen hem straffen!

Ze nemen hem alle veren af. Een voor een. Nu kan de schildpad niet meer vliegen... Hij valt supersnel door de lucht, helemaal naar beneden. Met een luide smak valt hij met zijn rug op de grond.

Zo komt het dat de schildpad een rug vol kleine barstjes heeft. Het toont ons dat het niet goed is om alles voor jezelf te willen houden. De schildpad is een valse vriend. Want echte vrienden delen alles. En dat wilde de schildpad niet doen.

FATA URBANA

Brusselse sproken

DE SANDAAL DIE JE VERKLEINT

Japan

Kosi Hidama komt uit Japan. Hij woont al achttien jaar in Brussel. Hij is danser, choreograaf, videast en pottenbakker. Kosi vertelt een verhaal uit de Japanse folklore. Hij kent het uit een kinderboek. Het verhaal is honderden jaren oud. Het is ontstaan in de tijd toen de geldeconomie opkwam. Toen was de hoogste klasse in Japan nog die van de samoerai. Maar mensen begonnen te geloven dat geld belangrijk was, en daardoor werden de handelaren belangrijker. Zij hadden geld en namen de plaats van de samoerai in. Want die waren meer bezig met moraal. Van geld en economie kenden ze niets.

Er waren eens een moeder en haar zoon. Ze waren erg arm.

Op een dag wordt de moeder heel ziek. Ze moet naar de dokter. Maar de moeder en haar zoon hebben bijna geen geld voor eten en kleren. Dus een dokter kunnen ze helemaal niet betalen. Wat moeten ze doen?

Ze nemen een besluit. Ze zullen een beetje geld vragen aan de nonkel van de jongen. Dat doen ze niet graag, want hij is gemeen. Maar hij is ook rijk. Kan hij niet een klein beetje geld geven?

De jongen gaat dus naar zijn nonkel. Hij vraagt hem om een beetje geld voor zijn zieke moeder. Met dat geld kan ze dan naar de dokter gaan. Dan geneest ze zeker.

‘Nee,’ roept de nonkel. ‘Ik geef je geen geld! Ik heb jullie vroeger al geld geleend. Dat heb je me nooit terugbetaald.’

De jongen is bang. Zijn moeder gaat zeker dood als ze niet naar de dokter kan. Hij smeekt zijn nonkel: ‘Alstublieft, geef ons een beetje geld!’

‘Het is goed,’ zegt de nonkel. ‘Maar ik doe het niet zomaar. Je moet voor mij werken. Dan kan ik je misschien nog wel iets lenen.’

De jongen heeft geen keus. Hij gaat voor zijn nonkel op het land werken.

Die komt na enige tijd kijken of de jongen goed werkt. De nonkel zegt: ‘Ik zie dat je werkt, maar het is niet genoeg. Kan je nog harder werken?’

De jongen moet water uit de rivier halen. Het is een lange weg. Zijn gemene nonkel maakt expres een heel klein gaatje in de emmer, zo klein dat je het niet kan zien. Het water loopt uit de emmer weg. Maar de jongen merkt het niet.

Dan komt hij bij zijn oom aan. De emmer is helemaal leeg.

‘Zo gaat dat niet,’ zegt de nonkel. ‘Je hebt geen water. Je krijgt dus geen geld van mij.’

De jongen moet terug naar huis. Hij heeft honger en hij is moe.

Op zijn reis komt hij aan een kleine tempel. Hij is triest. Hij weet niet meer wat te doen. Hij gaat bij de tempel zitten. Hij valt in slaap en begint te dromen. In zijn droom ziet hij een oude man.

De oude man zegt: ‘Je ziet er triest uit.’

‘Mijn moeder is heel ziek,’ zegt de jongen. ‘Maar we hebben geen geld voor een dokter.’

‘Je bent een goede jongen,’ zegt de oude man. ‘Daarom geef ik je deze sandaal.’

FATA URBANA

Brusselse sproken

‘Een sandaal? Waarom?’ vraagt de jongen verbaasd.

‘Het is een speciale sandaal,’ zegt de oude man. ‘Als je ze draagt, en je struikelt ermee, dan komt er goud.’

‘Echt waar?’ zegt de jongen. Hij kan het niet geloven.

De oude man zegt: ‘Je moet wel voorzichtig zijn. Gebruik ze niet te veel. Elke keer als je ermee struikelt, krijg je goud. Maar jij wordt elke keer ook een beetje kleiner.’

Dan verdwijnt de oude man. De droom is voorbij. De jongen wordt wakker. Wat een vreemde droom! Hij kijkt rond. Daar ziet hij de sandaal uit zijn droom!

Hij trekt ze aan en stapt rond. Meteen struikelt hij. En wat ziet hij? Uit de sandaal komt goud. Het is dus waar wat de oude man zei!

De jongen is dolblij. Met de sandaal en het goud gaat hij naar huis.

Nu hebben ze geld! Nu kan zijn moeder naar de dokter gaan. Zijn moeder geneest snel. En met het goud kunnen ze ook eten kopen.

Maar dat vinden de burens raar. Opeens hebben die jongen en zijn moeder geld? Ze kunnen dingen kopen? Hoe komt dat?

De jongen en zijn moeder hebben geen geheimen. Ze vertellen hen over de sandaal. De burens vertellen het verhaal aan andere mensen. En die vertellen het weer aan anderen. Op een dag hoort ook de nonkel over de sandaal.

De nonkel is al rijk, maar hij wil nog veel rijker zijn. ‘Ik moet die sandaal hebben,’ denkt hij. Dus gaat hij naar de jongen. Hij zegt hem: ‘Jullie moeten mij nog geld terugbetalen. Je kan mij dus maar beter die sandaal geven. Vooruit, vlug!’

Het is waar. De jongen en zijn moeder hebben vroeger geld geleend van de nonkel. Dus moeten ze hem de sandaal wel geven.

De nonkel is natuurlijk heel blij. Met die sandaal zal hij nog veel rijker worden! Hij trekt de sandaal aan en struikelt. Er komt een beetje goud tevoorschijn. Maar hij vindt het niet genoeg. En dus struikelt hij nog een keer. En nog een keer, en nog een keer, en nog een keer ... Elke keer als hij struikelt, heeft hij meer goud.

Hij is heel blij!

Maar de jongen is iets vergeten. Hij heeft hem niet verteld dat hij elke keer ook een beetje kleiner zal worden. Dat weet zijn nonkel dus helemaal niet!

De nonkel wil meer en meer goud. Hij struikelt en struikelt. En elke keer wordt hij een beetje kleiner. Maar hij kan niet meer stoppen.

‘O,’ denkt de jongen. ‘Ik vergat te zeggen dat hij elke keer kleiner wordt als hij struikelt met de sandaal.’

De jongen is altijd eerlijk. Dus hij vindt dat hij het aan zijn nonkel moet vertellen.

Hij gaat naar het huis van zijn nonkel. Hij klopt op de deur, maar niemand doet open. Hij probeert de deur open te duwen. Het lukt niet. Ze is geblokkeerd. Hij duwt en duwt.

Eindelijk kan hij de deur openen. Vanuit het huis rolt een enorme hoop goud over hem heen. Het hele huis zit van onder tot boven vol met goud!

FATA URBANA

Brusselse sproken

De jongen roept: 'Nonkel, nonkel, waar ben je?' Er komt geen antwoord. Hij zoekt in het hele huis. Maar nergens vindt hij zijn nonkel. Waar is hij toch?

De nonkel is wel in het huis. Maar hij is heel klein geworden. Zo klein dat je hem niet meer kan zien.

Op een dag blaast de wind hem weg. Niemand ziet hem ooit terug. En dus krijgen de jongen en zijn moeder al zijn land en al zijn goud, want zij zijn zijn enige familie. Ze zijn nu niet arm meer, en ze zijn heel gelukkig.

HOE KEL OLAN DE REUZIN VERSLOEG

Turkije

Sarah Avci vertelt een oud volksverhaal uit Turkije. Het gaat over Kel Olan. Er zijn honderden verhalen over hem. Kel Olan is een lelijk, kaal jongetje met grote oren en een grote neus. Kel betekent 'kaal' en 'olan' betekent jong. Kel Olan is lui. Fysiek is hij zwak. Maar hij is ook slim en sluw. Een zwaardgevecht kan hij niet aan, maar hij kan wel van iemand winnen door zijn wijsheid. Hij biedt hulp aan iedereen die ze nodig heeft. Voor alles vindt hij een oplossing. De verhalen over Kel Olan zijn ontstaan in de Ottomaanse tijd. Sarah kent ze van haar grootmoeder. Ze worden ook nu nog verteld in de dorpen op het platteland. Het zijn vooral vrouwen die de verhalen vertellen. Ze hebben een opvoedkundig aspect: ze bieden een toekomstperspectief. Je kunt je dromen waarmaken. Alles is mogelijk, je kunt alles aan.

Op een dag gaat Kel Olan naar het café in het dorp. Hij hoort er de stoere jongens altijd praten over wat ze gedaan hebben: ze zijn gaan jagen, ze hebben achter de meisjes aan gezeten, ... Daar scheppen ze over op. Nu hoort hij hen vertellen dat er ergens een reuzin is, zeven bergen verder in een dorp, en dat niemand haar kan overwinnen. De reuzin is boosaardig. Ze eet alle mensenkinderen op die ze tegenkomt. Zelf heeft ze zeven zonen, die ze moet zien te voeden. Het liefst van al eten ze mensenvlees.

‘De eerste man die de reuzin kan verslaan,’ zo zeggen de stoere jongens, ‘die moeten we nog tegenkomen. Hij die kan aantonen: ik ben de man van de reuzin, want ik ben haar de baas.’

Kel Olan denkt bij zichzelf: ‘Dat zullen we nog wel eens zien. Ik ga die reuzin overwinnen. Ik ga haar man worden.’ Hij is daar heel stellig over. Hij twijfelt er geen moment aan of hij dit wel aan kan. Hij gaat naar huis en zegt tegen zijn moeder: ‘Ik ga een grote reis maken. Ik ga naar de reuzin die mensenkinderen eet. Ik zal haar verslaan en ik zal haar man worden.’

Zijn moeder probeert het hem af te raden, maar Kel Olan is koppig. Zijn moeder begint te wenen. Toch begint ze voor hem in te pakken: voedsel, kleren, ... alles wat hij nodig heeft voor de reis.

Want zeven bergen ver, dat betekent wel twee seizoenen stappen.

En inderdaad: maanden en maanden is Kel Olan onderweg. Het doel van zijn tocht lijkt eindeloos ver. Maar hij geeft niet op. Wat ziet hij op een goede dag? Een reuzin die op een bergtop zit. Ze heeft haar twee borsten over haar schouders geslagen en is aan het genieten van de zon.

Kel Olan vraagt zich af hoe het nu verder moet. ‘Als de reuzin mij te pakken krijgt,’ zo denkt hij bij zichzelf, ‘dan eet ze mij op, of ze geeft mij aan haar kinderen. Hoe kan ik dat vermijden?’

Opeens heeft hij een idee. Hij kruipt voorzichtig tot achter de bergen en klimt behoedzaam omhoog, tot bij één van de tepels van de reuzin. Hij begint eraan te zuigen. De reuzin merkt het.

Eerst denkt zij: ‘Is dat één van mijn zonen?’ Maar dat kan niet, want die zijn gaan jagen. Zij kijkt om, en wat ziet ze? Een mens!

FATA URBANA

Brusselse sproken

Kel Olan zegt: 'Ik heb van jouw melk gedronken, dus nu ben ik jouw zoon. Want alleen een moeder kan haar kinderen voeden. Ik behoor nu tot jouw ras. Je kunt mij niets doen.'

'Dat is waar,' zegt de reuzin. 'Ik moet je ook meenemen naar huis en voor je zorgen, want jij bent nu mijn zoon. Maar,' zo zegt ze, 'je zult je wel moeten verstoppen voor mijn zeven zonen, want voor hen ben jij nog steeds een mensenkind.'

Thuis verstoppt de reuzin Kel Olan in een hoekje achter een bezem - die is zo groot als een boomstam. De avond valt. De zeven zonen van de reuzin komen thuis.

'Mama,' zeggen ze, 'het ruikt hier naar mensenvlees.'

'Neenee,' zegt de reuzin. 'Er zijn hier geen mensen. Wat je ruikt, dat zijn stukjes vlees die nog tussen mijn tanden zitten.'

'Hier,' zeggen de zonen, 'neem de bezem, dan kun je ze eruit halen.'

'Liever niet met de bezem,' zegt ze. 'Ik vind hier wel iets, een stukje hout of zo.' De reuzin haalt de restjes vlees van tussen haar tanden.

'Hoe moet ik nu mijn nieuwe zoon aan hen voorstellen?' vraagt de reuzin zich af. Ze moet iets zien te vinden zodat ze hem aanvaarden in plaats van hem op te eten! Maar wat kan dat zijn?

'Wat zouden jullie er van vinden,' vraagt ze, 'als een mensenkind van mijn melk zou drinken?'

Dat is de melk die jullie ook hebben gedronken.' 'In dat geval,' zegt één van de zonen, 'wordt die persoon onze melkbroer. Dan is hij familie.'

'Wel,' zegt de reuzin, 'dat is precies wat mij vandaag is overkomen. Een mensenkind heeft aan mijn tepel gezogen en van mijn melk gedronken. Dus ik kon hem niet opeten. Jullie hebben een nieuwe broer.'

Kel Olan komt te voorschijn uit het hoekje waarin hij verborgen zat. De zeven zonen van de reuzin kijken hem aan.

'Tof,' zeggen de broers. 'Een broer erbij.'

Maar Kel Olan is er niet gerust op. Hij is bang want hij is nog steeds een mens. En hij is ook niet vergeten waarvoor hij gekomen is: hij moet de reuzin overwinnen, haar kunnen verslaan, om in het dorp te kunnen laten zien dat hij een heldhaftige man is.

Hij denkt na. Hij ziet dat de reuzin hem goed in de gaten houdt. Ze zal hem niet zomaar laten gaan.

's Avonds legt de reuzin al haar zonen in bed. 'Ligt iedereen lekker?' vraagt ze.

Kel Olan zegt: 'Ik kan niet slapen.'

'Hoezo,' zegt de reuzin, 'je kunt niet slapen? Waarom niet?'

'Ik kan niet slapen want mijn mama maakte voor ik ging slapen altijd börek en baklava voor mij klaar.' Tegen haar zin begint de reuzin börek en baklava te maken. Als het klaar is, eet Kel Olan het allemaal op. Daarna gaat hij naar bed.

Na een tijdje hoort de reuzin opnieuw geritsel in de kamer.

'Kan iedereen slapen?' vraagt ze.

FATA URBANA

Brusselse sproken

‘Neen,’ zegt Kel Olan. ‘Ik kan niet slapen want mijn mama maakte voor ik ging slapen een grote lamsbout met heel veel groenten en rijst klaar.’

Tegen haar zin maakt de reuzin lamsbout met groenten en rijst klaar. Kel Olan eet het allemaal op.

Daarna gaat hij naar bed.

Na een tijdje hoort ze opnieuw lawaai.

‘Zeg Kel Olan,’ vraagt ze, ‘kun jij nog altijd niet slapen?’

‘Neen,’ zegt Kel Olan, ‘ik moet plassen.’

‘Dat zal niet gaan,’ zegt de reuzin. ‘Want als ik jou buiten laat om te plassen, dan loop je weg.’

‘Ik weet wat,’ zegt Kel Olan. ‘We pakken een touw. Je bindt het ene uiteinde aan mij vast. Het andere uiteinde bindt je hier binnen aan de stoel vast. Ik ga buiten naar het toilet en als ik klaar ben, dan kun je mij naar binnen trekken.’

Dat vindt de reuzin een goed idee. Als hij eenmaal buiten is, bindt Kel Olan het touw aan het toilethokje vast, en hij begint te lopen.

Nu moet hij natuurlijk wel zien dat de reuzin achter hem aan komt, want hij wil haar kunnen verslaan!

De reuzin ligt nog in bed en denkt: ‘Dat duurt daar wel heel lang. Ik ga eens kijken hoe het zit.’

Ze trekt aan het touw maar er komt geen beweging in. Het zit vast. Ze had het kunnen denken!

De reuzin is heel erg boos. Ze gaat het huis uit en begint te lopen, op zoek naar Kel Olan. Haar stappen zijn reusachtig groot. Ze trekt bomen uit om plaats te maken voor zichzelf en om beter te kunnen zien. Zo trekt ze bijna alle bomen van het bos uit.

Kel Olan komt op zijn vlucht voorbij het grotje van een kikker. Hij denkt: ‘Als ik daar in kruip, dan kan de reuzin mij niet pakken.’ Maar ook de kikker ziet de reuzin aan komen lopen en dus kruipt hij zelf weg in het grotje. Nu is er geen plaats meer voor Kel Olan!

Hij loopt verder en ziet een schildpad.

‘Mag ik in je huisje,’ vraagt hij aan de schildpad.

‘Jazeker,’ zegt het dier. Maar dan ziet de schildpad de reuzin aan komen lopen en kruipt hij zelf in zijn huisje. Voor Kel Olan is er geen plaats meer!

Hij loopt verder. Hij ziet een egel en vraagt: ‘Mag ik achter de rots kruipen die achter je ligt?’

‘Jazeker,’ zegt de egel. ‘Kruip er maar achter.’ Dan ziet de egel de reuzin aan komen lopen. Hij denkt: ‘Ik heb stekels, dus ze kan mij toch niets doen.’

De reuzin is nog steeds heel boos. Ze pakt de egel op en slikt hem in één keer in. Daarop zet de egel zijn scherpe stekels uit. De buik van de reuzin springt open, en zo komt de egel er weer uit.

FATA URBANA

Brusselse sproken

‘Niets van,’ zegt de reuzin. Ze neemt de egel vast en steekt hem opnieuw in haar mond. In één keer slikt ze hem door. De egel springt er opnieuw uit langs haar buik.

‘Niets van,’ zegt de reuzin. Voor de derde keer neemt ze de egel vast en steekt hem in haar mond. In één keer slikt ze hem door. De egel denkt: zo kan het niet verder, ik ga met mijn stekels haar hart doorsteken.

De reuzin valt dood omver. Kel Olan komt vanachter de rots gesprongen. De egel springt opnieuw uit de buik van de reuzin.

Kel Olan snijdt de oren van de reuzin af, stopt ze in zijn zak, en loopt de hele lange weg terug naar zijn huis. Maanden en maanden is hij onderweg.

Als hij thuiskomt, ziet hij dat zijn moeder in de rouw is. Ze had al die tijd niets van hem gehoord en dacht dat hij al lang dood was.

Maar wat ziet ze nu? Kel Olan is terug!

Hij vertelt wat hij allemaal heeft meegemaakt aan zijn moeder. Dan zegt hij: ‘Nu ga ik naar het café. Ze zullen daar nogal staan kijken als ik hen de oren van de reuzin zal laten zien.’

Hij gaat naar het café en zegt tegen de stoere jongens: ‘Het is afgelopen met de reuzin.’

‘Hoezo?’ vragen ze ongelovig.

‘Wel,’ zegt Kel Olan. ‘Ik ben de man van de reuzin. Ik heb haar ingepalmd en van haar melk gedronken. Kijk maar, hier zijn haar oren.’ De oren van de reuzin worden in de soep gedaan. Ze zijn zo groot dat het hele dorp er maanden en maanden van kan eten.

En Kel Olan is de held van het dorp!

(*) *börek*: opgerolde bladerdeeg met fetakaas en peterselie

(*) *baklava*: zoet nagerecht